

Sustainable
Culture
Toolkit

Sustainable
Culture
Toolkit

Sustainable
Culture
Toolkit

Συντακτική ομάδα:

Ewa Chomicka, Anna Czaban, Joanna Nuckowska (Culture for Climate)

Συντονισμός:

Nowy Teatr, Βαρσοβία (Edyta Ołdak, Urszula Kropiweiec)

Συνεργάζονται:

Athens Epidaurus Festival, Théâtre de Liège, Organisation Earth

Μετάφραση:

Αναστασία Χατζηγιαννίδη

Γραφιστικός σχεδιασμός:

Renata Motyka

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

**Funded by
the European Union**

THÉÂTRE
DE LIÈGE
THÉÂTRE D'EUROPE

**NOWY
TEATR**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ: ΥΛΙΚΑ

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ: ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΟΥΖΙΝΑ

ΠΡΑΣΙΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

ΚΤΙΡΙΟ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΧΩΡΟΣ

ΜΕΤΡΗΣΗ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δραστηριότητα στο χώρο του θεάτρου, όπως και σε άλλους τομείς του πολιτισμού και της τέχνης, δεν αφήνει ανεπηρέαστο το φυσικό περιβάλλον. Η παγκόσμια κλιματική κρίση είναι για όλους μας κοινή πρόκληση και ευθύνη. Τα θέατρα, όπως άλλοι παρόμοιοι θεσμοί με ευρεία εμβέλεια και αντίκτυπο, μπορούν να γίνουν πολύτιμες πλατφόρμες για τη διάδοση της γνώσης, την ευαισθητοποίηση και τη διαμόρφωση συμπεριφορών, τόσο για τα άτομα που εργάζονται εκεί και τους συνεργαζόμενους φορείς, όσο και για το κοινό. Μπορούν να γίνουν πρωτοπόροι στις πρακτικές φροντίδας και ανάδειξης του τοπικού οικοσυστήματος, αλλά και στην εκπαίδευση σχετικά με τις συνέπειες του ανθρωπόκainου για το κλίμα. Η ενσωμάτωση οικολογικών προτεραιοτήτων στην αποστολή των θεάτρων, τα προγράμματά τους και τις καθημερινές παραγωγικές διαδικασίες είναι σήμερα κοινή μας υπόθεση.

Ο διαδικτυακός οδηγός Sustainable Culture Toolkit ενισχύει την ανταλλαγή εμπειριών και έμπνευσης, διευρύνει το πεδίο ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ των επαγγελματιών του θεάτρου. Είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ ευρωπαϊκών θεάτρων στο πλαίσιο του έργου και είναι διαθέσιμος σε πέντε γλώσσες: Πολωνικά, Αγγλικά, Ελληνικά, Γαλλικά και Φλαμανδικά. Ο οδηγός περιέχει γενικές οδηγίες και παραδείγματα πρακτικών φιλικών για το περιβάλλον, οι οποίες έχουν δοκιμαστεί και μπορούν να εισαχθούν στη ζωή ενός θεάτρου/θεατρικού πρότζεκτ, ανεξάρτητα από το γενικό πλαίσιο. Αυτό που κάνει την παρούσα έκδοση ξεχωριστή είναι ο πρακτικός, συμπυκνωμένος χαρακτήρας της που μπορεί να διευκολύνει την ανάπτυξη οικολογικών στρατηγικών για τα θέατρα. Στον οδηγό αυτό βρίσκονται αφενός ενδιαφέρουσες και σύγχρονες, αφετέρου εφικτές πρακτικές που δεν απαιτούν μεγάλες δαπάνες, με παραδείγματα από θέατρα και θεατρικά φεστιβάλ της Ευρώπης. Επιπλέον, σε εικαστικό επίπεδο, παραπέμποντας στην αισθητική των θεατρικών αφισών, προσπαθήσαμε να προβάλουμε σύνθετες διαδικασίες με απλοποιημένο τρόπο, έτσι ώστε η γραφιστική απεικόνιση να συμβάλει στην αφομοίωσή τους.

Ως συντακτική ομάδα του οδηγού θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή στην ηθική διάσταση των αλλαγών. Η μέριμνα για το φυσικό περιβάλλον θα πρέπει να μεταφράζεται σε μέριμνα για ένα ισορροπημένο περιβάλλον εργασίας. Είναι σημαντικό οι αλλαγές και η εγκατάλειψη των μέχρι τώρα συνηθειών να γίνονται σταδιακά και με στρατηγική (μικρά-μεγάλα βήματα), λαμβάνοντας υπόψη τους πόρους (χρόνο, ανθρώπινους και υλικούς πόρους). Η συστηματική παρακολούθηση και αξιολόγηση πολύπλοκων διαδικασιών θα επιτρέψει την κατάκτηση της γνώσης και την καλύτερη σχεδίαση των επόμενων ενεργειών, με φροντίδα τόσο για τον πλανήτη όσο και για τους/τις εργαζόμενους/ες στον πολιτισμό και την τέχνη.

Θέατρα για το κλίμα – μαζί μπορούμε καλύτερα και περισσότερα!

ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

ομάδα ατόμων σε ίδρυμα/
έργο υπεύθυνη για την
οικολογική πολιτική

Ένταξε τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό εργαζομένων.

Εξασφάλισε τη στήριξη της διοίκησης για τις δράσεις της πράσινης ομάδας.

Χαρτογράφησε τις μέχρι τώρα οικολογικές δράσεις.

Κλιμακοθέτησε τα σχέδιά σου – να βλέπεις μακριά, αλλά να ξεκινάς από μικρά βήματα.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Συγκεντρώσου εκεί που ο οργανισμός έχει επιρροή.

Σχεδιάσε με την ομάδα τις μεθόδους εργασίας και τους ρόλους στο έργο.

Ανάπτυξε τις ικανότητες της ομάδας, επεξεργάσου ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης.

Πληροφόρησε εντός και εκτός για τους σκοπούς και τις δραστηριότητες της πράσινης ομάδας.

Παρακολούθησε τις αλλαγές που εισάγονται.

Χτίσε συμμαχίες με άλλους φορείς.

Εκτίμησε τον εαυτό σου και τους άλλους. Είσαι μέρος μια σημαντικής αλλαγής!

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Οι πράσινες ομάδες συχνά προκύπτουν ως πρωτοβουλίες εργαζομένων. Για να εξασφαλιστεί η ποιότητα ζωής των εμπλεκόμενων ατόμων, οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να γίνουν μέρος των επαγγελματικών καθηκόντων τους σε συνεννόηση με τον εργοδότη.

Αξίζει να αφήνουμε ενίοτε τα χαρτιά και τους υπολογιστές! Ενσωμάτωσε στις δράσεις της ομάδας κοινές εξορμήσεις για την ανακάλυψη της τριγύρω φύσης. Να θυμάσαι πως δύο ώρες την εβδομάδα μέσα στη φύση βελτιώνουν σημαντικά την υγεία και την ψυχική διάθεση.

ΚΙΝΗΤΡΟ • ΚΙΝΗΤΡΟ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→

Το πιλοτικό πρόγραμμα είναι ένας υπέροχος τρόπος για να δοκιμαστούν οι ιδέες και να συγκεντρωθούν πρώτα δεδομένα – σε περίπτωση που προκύψουν προβλήματα, δε θα χαθεί ο ενθουσιασμός!

→

Αξίζει να εντοπιστούν μερικοί βασικοί χώροι με ανθρακούχες εκπομπές στο θέατρο και να γίνει αρχή με 2-3 πρωτοβουλίες που να είναι εύκολα διαχειρίσιμες και να μεταφράζονται σε λύσεις για βασικά προβλήματα.

→

Αξίζει να ορίσεις έναν/μία υπεύθυνο/η για τους επιμέρους τομείς (π.χ. τεχνική σκηνης, ταξίδια και μεταφορές, catering κ.λπ.), έτσι ώστε η ευθύνη για τις διαδικασίες αλλαγής να μη επιβαρύνουν μόνο ένα άτομο.

ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

– ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Nowy Teatr (Βαρσοβία, Πολωνία)

Το Nowy Teatr είναι μέρος της πολωνικής πρωτοβουλίας «Πολιτισμός για το Κλίμα». Το 2021 δημιουργήθηκε σε αυτό η Πράσινη Ομάδα, αποτελούμενη από εργαζόμενους/ες του οργανισμού. Η Πράσινη Ομάδα ενσωματώνει οικολογικές αλλαγές, μεταξύ άλλων με καλλιτεχνικά εργαλεία ή με εργαστήρια για το κοινό και τον θίασο του θεάτρου. Από τις πρωτοβουλίες του αξίζει να αναφερθούν οι εξής: επαναχρησιμοποίηση υλικών και σκηνικών, χρήση ανακυκλωμένου χαρτιού, λύσεις less waste στους χώρους μακιγιάζ, παρότρυνση των θεατών για επίσκεψη στο θέατρο με μέσα μαζικής μεταφοράς ή με ποδήλατο.

[Περισσότερα](#)

National Theatre of Scotland (Γλασκώβη, Μεγάλη Βρετανία)

Στο National Theatre of Scotland η βιώσιμη ανάπτυξη είναι σημαντική σε πολλά επίπεδα: στη συνεργασία με καλλιτέχνες/ιδες, κοινότητες, οργανώσεις. Οι οικολογικές δραστηριότητες έχουν αναπτυχθεί με βάση την ιδέα της συνευθύνης. Την Πράσινη Ομάδα συγκροτούν οι Πράσινοι Αρχηγοί (Πράσινες Αρχηγοί) που εκπροσωπούν τα διάφορα τμήματα καθώς και μέλη της διοίκησης. Οι Πράσινοι Αρχηγοί (Πράσινες Αρχηγοί) δρουν σε όλα τα πεδία: από τον προγραμματισμό, τις συνεργασίες και την παραγωγή μέχρι θέματα υποδομών, διαδικασίες, περιβαλλοντική παρακολούθηση. Η Ομάδα έχει επεξεργαστεί ένα green action plan για τον οργανισμό.

[Περισσότερα](#)

Theatertreffen (Βερολίνο, Γερμανία)

Το Φεστιβάλ Theatertreffen από το 2021 χτίζει ένα δίκτυο Πράσινων Πρεσβευτών στον τομέα του θεάτρου, αναπτύσσοντας το Φόρουμ Βιώσιμης Οικολογικής Ανάπτυξης. Το Φόρουμ απευθύνεται σε άτομα από θέατρα και στούντιο παραγωγής που υπήρξαν υποψήφια για βραβεία κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ. Συμμετέχουν σε δρώμενα δικτύωσης και σε εργαστήρια, συζητούν τις προκλήσεις που σχετίζονται με την οικολογία των θεατρικών δράσεων και επεξεργάζονται μαζί πρότζεκτ και στρατηγικές που ενισχύουν την οικολογία.

[Περισσότερα](#)

ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ο σχεδιασμός «από λίκνο σε λίκνο» (αλλιώς *cradle 2 cradle* ή αναγεννητικός σχεδιασμός) είναι έννοια βασισμένη σε φυσικές διεργασίες που λαμβάνουν υπόψη την επαναχρησιμοποίηση υλικών και τη βέλτιστη αξιοποίηση πόρων.

Χαρτογράφησε τους ήδη υπάρχοντες πόρους σε υποδομές, υλικά και ανθρώπινο δυναμικό.

Σχεδίασε τη διαδικασία παραγωγής εκδηλώσεων, χώρισέ τη σε στάδια.

Μείωσε την ποσότητα υλικών για την κατασκευή των σκηνικών ή των χώρων έκθεσης.

Επίλεξε υλικά και εξοπλισμό με πολλαπλές εφαρμογές.

**ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;**

Απόφυγε υλικά που δεν ανακυκλώνονται εύκολα.

Επίλεξε προϊόντα και υπηρεσίες με οικολογικό πιστοποιητικό.

Αντί να αγοράσεις ηλεκτρονικό εξοπλισμό, δανείσου τον από άλλους οργανισμούς.

Δώσε τη δυνατότητα σε άλλους οργανισμούς να χρησιμοποιούν τον δικό σου εξοπλισμό.

Συρρίκνωσε την εφοδιαστική αλυσίδα και επέλεξε υπηρεσίες και προϊόντα από τοπικούς κατασκευαστές και προμηθευτές.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→ Κάνε λίστα των εργασιών, από τις οποίες απαρτίζεται η διαδικασία παραγωγής ενός δρώμενου, ελαχιστοποιώντας σε κάθε βήμα τον αντίκτυπο στο περιβάλλον με εφαρμογή του κανόνα 3R (*reduce, reuse, recycle*).

→ Επένδυσε χρόνο και ενέργεια για την κατάρτιση ενός καταλόγου υλικών που βρίσκονται στον οργανισμό, ο οποίος θα είναι προσβάσιμος σε όλους και πάντα επικαιροποιημένος. Αυτό περιορίζει τις περιττές αγορές.

→ Παρότρυνε τους/τις δημιουργούς να εφαρμόζουν τις αρχές του βιώσιμου σχεδιασμού. Λαμβάνοντάς τες υπόψη στη φάση της σύλληψης του έργου, το καθιστούν συνεπές στις οικολογικές αρχές.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Ο βιώσιμος σχεδιασμός είναι σχεδιασμός που βασίζεται στην οικονομία, κάτι που πολλοί μη επιδοτούμενοι οργανισμοί πολιτισμού έχουν στο αίμα τους.

Επένδυσε στους ανθρώπους. Αντί για ακριβές σκηνογραφικές παραγωγές, διάθεσε οικονομικούς πόρους σε αξιοπρεπείς αμοιβές των εργαζομένων, ειδικά αυτών που εκτελούν εργασία μη ορατή από το κοινό. Θα τους δώσει μεγαλύτερο κίνητρο και θα είναι μια σημαντική κίνηση κατά των επισφαλών συνθηκών εργασίας και αμοιβής στον πολιτισμό.

ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Feral Monster, National Theatre Wales (Κάρντιφ, Μεγάλη Βρετανία)

Το Εθνικό Θέατρο της Ουαλίας περιγράφει πώς κατάφερε να ενσωματώσει τις αρχές της βιώσιμης παραγωγής στην παράσταση Feral Monster. Έθεσαν ως στόχο ότι το 50% των υλικών θα είναι μεταχειρισμένα και το 65% θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ξανά. Κατάφεραν να φτάσουν πολύ ψηλότερα: το 66% ήταν μεταχειρισμένα, ενώ το 80% χρησιμοποιήθηκε ξανά αργότερα. Αυτό δε θα ήταν δυνατό χωρίς την προσήλωση της σχεδιάστριας Cary Evans ήδη στη φάση της σύλληψης του έργου. Όπως λένε, ένα πλεονέκτημα των μεταχειρισμένων υλικών και σκηνικών αντικειμένων είναι πως έχουν τη δική τους ιστορία. Στην περιγραφή παρουσιάζουν ένα από αυτά.

[Περισσότερα](#)

Your Palaces Are Empty, Hans Otto Theater (Πότσταμ, Γερμανία)

Η παράσταση πραγματεύεται το θέμα της κλιματικής αλλαγής, ενώ η παραγωγή του αναγνωρίστηκε ως ουδέτερη για το κλίμα στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος Zero Fund που χρηματοδοτήθηκε από τη γερμανική κυβέρνηση. Όπως αναφέρουν οι διοργανωτές: «Καμία πτυχή στη διαδικασία της καλλιτεχνικής δημιουργίας δεν παραλείφθηκε. Από τον φωτισμό (μετάβαση σε λαμπτήρες LED) μέχρι τον περιορισμό των ταξιδιών (λιγότερες αλλά μεγαλύτερες σε διάρκεια πρόβες προς αποφυγή μετακινήσεων), όλα πέρασαν από έλεγχο».

[Περισσότερα](#)

Festival d'Aix-en-Provence (Εξ-αν-Προβάνς, Γαλλία)

Για πάνω από δέκα χρόνια το Φεστιβάλ προσπαθεί να εισαγάγει ένα σχέδιο βιώσιμης ανάπτυξης, ειδικά μέσω του οικολογικού σχεδιασμού των σκηνικών, με τη μεταποίηση και επαναχρησιμοποίηση υλικών, την ενεργειακή αξιολόγηση, τη μέτρηση ανθρακικού αποτυπώματος, την εφαρμογή βιώσιμου προγραμματισμού ταξιδιών ή την ενίσχυση οικολογικής συνείδησης στην ομάδα κατά τη διάρκεια συναντήσεων και εργαστηρίων.

[Περισσότερα](#)

ΟΙΚΟΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διαδικασίες, ρυθμίσεις, πολιτική ενός οργανισμού με σκοπό τη μείωση των εκπομπών και την προστασία του πλανήτη.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Χαρτογράφησε τις ανάγκες και τις προκλήσεις του οργανισμού αναφορικά με την κλιματική αλλαγή.

Μαζί με τους/τις εργαζόμενους/ες **θέσε στόχους**, χώρισε τη διαδικασία σε **στάδια** και βάλ' τα σε **χρονολογική σειρά**.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Συνόψισε ό,τι έχει ήδη ολοκληρωθεί και με βάση αυτό **όρισε κατευθύνσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη**.

Φρόντισε για την εκπαίδευση των μελών του θιάσου και την ίση πρόσβαση στη γνώση για την κλιματική αλλαγή.

Αναθεώρησε την αποστολή του οργανισμού αναφορικά με την κλιματική έκτακτη ανάγκη.

Πληροφόρησε σταδιακά τους συνεργάτες για την ανάγκη ενσωμάτωσης αλλαγών.

Υιοθέτησε ρυθμίσεις υπέρ του περιβάλλοντος στις συμφωνίες με συνεργάτες.

Αφιέρωσε χρόνο για συμβουλευτική και για τον έλεγχο νέων διαδικασιών και στρατηγικών του οργανισμού.

Διατήρησε αίσθημα σύνεσης, μη θέτεις ανέφικτους στόχους.

Μοιράσου συστημικές λύσεις με άλλους οργανισμούς, δείξτε αμοιβαία στήριξη.

Σχημάτισε συμμαχίες και άσκησε πιέσεις υπέρ των αλλαγών.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→

Η ανάπτυξη οικολογικής πολιτικής του οργανισμού δεν μπορεί να περιμένει μέχρι να επεξεργαστείτε οικολογικές δράσεις στον προγραμματισμό και τη λειτουργία. Αυτές οι διαδικασίες μπορούν –και πρέπει– να προχωρούν ταυτόχρονα.

→

Πριν εισαγάγεις την οικολογική στην εργασία, εξασφάλισε επιμορφωτικά σεμινάρια και εργαστήρια για τους/τις εργαζόμενους/ες, έτσι ώστε οι αξίες και εν γένει το περιεχόμενό της να είναι πειστικά και κατανοητά σε όλους.

→

Σε διαγωνισμούς και στην επιλογή οικονομικών και επιχειρηματικών εταίρων λάβε υπόψη οικολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες, στήριξε συνεταιρισμούς και συνεργατικές εταιρείες.

Η οικολογική στρατηγική ενός θεσμού πρέπει να είναι έγγραφο ανοιχτό, δημόσιο, εξακριβώσιμο και να ανταποκρίνεται στις δυναμικά επερχόμενες αλλαγές.

ΚΙΝΗΤΡΟ • ΚΙΝΗΤΡΟ

Η σύνταξη και δημοσιοποίηση του κειμένου για την οικολογική στρατηγική βοηθάει τον οργανισμό να προσηλωθεί στις αλλαγές και δημιουργεί καλές συνήθειες στην ομάδα.

ΟΙΚΟΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Teatre Lliure (Βαρκελώνη, Ισπανία)

Την άνοιξη του 2020 το Θέατρο Lliure υιοθέτησε περιβαλλοντική πολιτική, όπου περιλαμβάνονται αποφάσεις όπως: δημιουργία επιτροπής για τη βιώσιμη ανάπτυξη του θεάτρου, διενέργεια αξιολόγησης της λειτουργίας του οργανισμού και ανάλυση της στάσης των στελεχών, επιμορφωτικά σεμινάρια για τους/τις εργαζόμενους/ες σχετικά με τη βιώσιμη διαχείριση του πολιτισμού, έλεγχος της αλυσίδας εφοδιασμού υλικών και υπηρεσιών.

[Περισσότερα](#)

Home (Μάντσεστερ, Μεγάλη Βρετανία)

Ο οργανισμός δεσμεύτηκε να μειώσει τις άμεσες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στο 50% κατά τα έτη 2020-2025 και προτρέπει τους αποδέκτες του να κάνουν το ίδιο. Στον ιστότοπό του βρίσκουμε την πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης. Περιγράφονται 9 συγκεκριμένοι στόχοι πράσινης μετάβασης, μεταξύ άλλων: κατανόηση και παρακολούθηση της επίδρασης, πράσινες πρωτοβουλίες, παραγγελίες από κοινού και κοινή χρήση πόρων, διατομεακή συνεργασία. Κάθε στόχος αναλύεται σε ενέργειες, αποτελέσματα, εκτίμηση προόδου επάνω σε χρονογραμμή καθώς και τα τμήματα που είναι αρμόδια για την εφαρμογή των αλλαγών.

[Περισσότερα](#)

[Περισσότερα](#)

Theatre Green Book (διεθνές σωματείο)

Γενικό εγχειρίδιο για τη βιώσιμη δημιουργία και παραγωγή στον χώρο του θεάτρου, που έχουν συντάξει επαγγελματίες του θεάτρου και εμπειρογνώμονες. Στο βιβλίο θα βρούμε χρήσιμες εργαλειοθήκες χωρισμένες σε 3 βαθμούς δέσμευσης: βασικός, μέσος και προχωρημένος, καθώς και πρότυπα συμφωνιών με παραγωγούς ή tech riders που λαμβάνουν υπόψη περιβαλλοντικούς παράγοντες. Πολλά ευρωπαϊκά θέατρα παραπέμπουν στο *Theatre Green Book*.

[Περισσότερα](#)

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ: ΥΛΙΚΑ

Κανόνες για τη διαχείριση υλικών κατά την κατασκευή των σκηνικών, τη χρήση σκηνικών αντικειμένων και κοστούμιών.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Έλεγξε τι έχεις στις αποθήκες και με βάση αυτά τα στοιχεία σχεδίασε τη διαδικασία παραγωγής.

Περιορίσε την αγορά νέων στοιχείων.

Χρησιμοποίησε πάλι υλικά που έχεις, αντιμετώπισέ τα ως πρώτη επιλογή.

Εξασφάλισε τοπικές, οικολογικές πηγές προϊόντων, αν η αγορά τους είναι απαραίτητη.

Μην ξεχνάς τη δυνατότητα δανεισμού ή αγοράς από δεύτερο χέρι.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Διάλεξε ανθεκτικά και βιώσιμα υλικά, π.χ. άφησε πλαστικούς αφρούς ή τοξικές κόλλες και χρώματα.

Σχεδίασε λύσεις που μπορούν να αποσυναρμολογηθούν σε μικρότερα κομμάτια και να ξαναχρησιμοποιηθούν.

Μοιράσου – διάθεσε τους πόρους σου σε άλλα θέατρα ή παρόμοιους φορείς, αξιοποίησε τους πόρους τους.

Δημιούργησε έναν χώρο για τη φύλαξη υλικών, αν δεν υπάρχει ήδη συγκεκριμένος χώρος, και οργάνωσε μια ψηφιακή πλατφόρμα πόρων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→

Δίνοντας εγκαίρως στους/στις σχεδιαστές/σχεδιάστριες μία λίστα με υλικά που έχετε, βοηθάς να μεγιστοποιηθεί η επαναχρησιμοποίηση των σκηνογραφικών πόρων.

→

Αξίζει να βάζεις στόχους, π.χ. κάθε παραγωγή να βασίζεται τουλάχιστον κατά 50% σε ήδη υπάρχοντα υλικά.

→

Αν μοιράζεσαι τους πόρους σου με άλλα θέατρα ή τοπικούς εταίρους θα φανεί χρήσιμη η λειτουργία της ψηφιακής πλατφόρμας πόρων.

ΚΙΝΗΤΡΟ

ΚΙΝΗΤΡΟ

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Ο σχεδιασμός της εκ νέου αξιοποίησης υλικών είναι συχνά πιο χρονοβόρος από την πραγματοποίηση σύντομης αγοράς νέων υλικών. Γι' αυτό αξίζει να προβλέπεται επιπλέον χρόνος για την αναζήτηση βιώσιμων λύσεων.

Όπως προκύπτει από έρευνα του Gotham 360, η δημιουργία σκηνικών μόνο από μεταχειρισμένα υλικά μπορεί να μειώσει το ανθρακικό αποτύπωμα κατά 75%, ενώ η χρήση καινούριων υλικών διπλασιάζει την αρνητική επίδραση της παραγωγής στο περιβάλλον.

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ: ΥΛΙΚΑ

– ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

National Theatre (Λονδίνο, Μεγάλη Βρετανία)

Από τον Ιανουάριο του 2024 όλες οι παραγωγές του θεάτρου πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στο Theatre Green Book και συγκροτούν ένα βασικό πρότυπο. Το National Theatre παρακολουθεί τη χρήση των υλικών στην κατασκευή σκηνικών, σε σκηνικά αντικείμενα και κοστούμια, για να προσδιορίσει τι ποσοστό υλικών κάθε παραγωγής χρησιμοποιήθηκε ξανά και τι ποσοστό υλικών μπόρεσε να διατεθεί για νέα χρήση μετά την ολοκλήρωση του έργου.

[Περισσότερα](#)

Narodni Divadlo (Πράγα, Τσεχία)

Το θέατρο βασίζει τις παραγωγές του στον κανόνα 3R, συνεργάζεται στενά με την Re-Use Federace (Ομοσπονδία Επαναχρησιμοποίησης). Έχει δημιουργήσει τράπεζα υλικών και ψηφιακό κατάλογο που περιλαμβάνει λίστα όλων των επίπλων που βρίσκονται στην κατοχή του θεάτρου – παρόμοιοι κατάλογοι σχεδιάζονται για τα κοστούμια και τα σκηνικά αντικείμενα. Επίσης, το θέατρο εφάρμοσε πιλοτικά το μοντέλο βιώσιμης παραγωγής σε μία από τις παραστάσεις του.

[Περισσότερα](#)

Théâtre de Liège (Λιέγη, Βέλγιο)

Το θέατρο έχει πάνω από 17.000 κοστούμια. Δεν τα κλειδώνει στις αποθήκες αλλά τα θέτει σε κυκλοφορία, τα δανείζει και σε άλλα θέατρα, σε διάφορες παραγωγές και σε ιδιώτες.

[Περισσότερα](#)

Collectif 17h25 (Γαλλία-Βέλγιο)

Η Collectif 17h25 είναι μια πρωτοβουλία 5 οργανισμών πολιτισμού: Opéra de Lyon, Festival d'Aix-en-Provence, Opéra national de Paris, Théâtre du Châtelet και La Monnaie. Σκοπός της είναι η επεξεργασία ενός μοντέλου για τις σκηνικές κατασκευές, το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται σε διάφορες παραγωγές και οργανισμούς, απλοποιώντας την εφοδιαστική, μειώνοντας την κατανάλωση πόρων και τη δημιουργία απορριμμάτων, αλλά χωρίς να περιορίζει την καλλιτεχνική ελευθερία.

[Περισσότερα](#)

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ: ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Κανόνες λειτουργίας
σχετικά με τον
εξοπλισμό φωτισμού
και τα οπτικοακουστικά
μέσα σε θεατρικές
παραγωγές.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Θέσε ως προτεραιότητα την επαναχρησιμοποίηση και τη δημιουργική ανακύκλωση του εξοπλισμού αντί για την αγορά νέου.

Κατάρτισε λεπτομερή κατάλογο για να μπορείς πιο εύκολα να βρεις τον ήδη υπάρχοντα εξοπλισμό **Δανείσου** από άλλα θέατρα τον εξοπλισμό που λείπει, εφόσον υπάρχει η δυνατότητα.

Συντόνισε τις παραλαβές εξοπλισμού έτσι ώστε να μη γίνονται μεμονωμένα για κάθε προϊόν αλλά συγκεντρωτικά.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Όταν αγοράζεις, πρόσεξε την ενεργειακή κλάση και τη δυνατότητα επισκευής του εξοπλισμού.

Εξασφάλισε επιμορφωτικό σεμινάριο για τους τεχνικούς για τον χειρισμό, την επισκευή και τη συντήρηση του εξοπλισμού, ώστε να παραταθεί η διάρκεια ζωής του.

Πριν ανακυκλώσεις ένα παλιό μοντέλο, διερεύνησε τη δυνατότητα να το δώσεις σε άλλους οργανισμούς.

Χρησιμοποίησε λάμπες LED ή χαμηλής ισχύος, όπου είναι δυνατόν.

Χρησιμοποίησε επαναφορτιζόμενες μπαταρίες.

Αξιοποίησε συγκεκριμένα σημεία ανακύκλωσης ηλεκτρικών συσκευών, μπαταριών, λαμπτήρων κ.τ.λ., όταν έχουν χρησιμοποιηθεί πλήρως.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→
Αξίζει να καθοριστούν πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας για τη χρήση του εξοπλισμού, π.χ. απενεργοποίηση του εξοπλισμού μετά τη συναρμολόγηση και ικανός χρόνος για την ενεργοποίηση του πριν την παράσταση, τοποθέτηση χρονοδιακοπών, απενεργοποίηση dimmer, τροφοδοτικών και άλλων τεχνολογιών νύχτας.

→
Κατά τη συναρμολόγηση του εξοπλισμού απόφυγε υλικά μιας χρήσεως, π.χ. ταινίες PVC (για την οργάνωση των καλωδίων αντικατάστησέ τα με σφιγκτήρες καλωδίων πολλαπλής χρήσης ή αυτοκόλλητες ταινίες, για τη σήμανση σημείων χρησιμοποίησε κιμωλία).

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Μην παρασύρεσαι στο κυνήγι εξοπλισμού τελευταίας τεχνολογίας. Ο συχνός εκσυγχρονισμός αυξάνει τις δαπάνες και συμβάλλει στην παραγωγή ηλεκτρονικών απορριμμάτων. Η τακτική συντήρηση του εξοπλισμού μπορεί να παρατείνει τη διάρκεια ζωής, κάτι που είναι πιο συμφέρον και φιλικό για το περιβάλλον.

Οι εκπομπές που προκύπτουν από τον φωτισμό και τον οπτικοακουστικό εξοπλισμό εξαρτώνται από την αποδοτικότητα των μηχανημάτων και το είδος καυσίμου που χρησιμοποιείται για την τροφοδότησή τους. Έλεγξε αν ο εξοπλισμός μπορεί να τροφοδοτείται με ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

● ΚΙΝΗΤΡΟ ●
● ΚΙΝΗΤΡΟ ●
● ΚΙΝΗΤΡΟ ●

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ: ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Arcola Theatre (Λονδίνο, Μεγάλη Βρετανία)

Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι η βάση της φιλοσοφίας του Arcola Theatre, το οποίο εδώ και σχεδόν δύο δεκαετίες πειραματίζεται με την εξοικονόμηση ενέργειας στις σκηνογραφικές τεχνικές, αναζητώντας λύσεις για την ουδετερότητα στις εκπομπές CO2. Επί σειρά ετών, το θέατρο συνεργαζόταν στενά με την Arcola Energy, ειδικά σε έργα που σχετίζονταν με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Για τις αναζητήσεις του αυτές έλαβε το βραβείο The Stage στην κατηγορία Βιώσιμη Ανάπτυξη.

[Περισσότερα](#)

Στέγη Ιδρύματος Ωνάση (Αθήνα, Ελλάδα)

Πριν από μερικά χρόνια, στο πλαίσιο της ανάπτυξης μιας στρατηγικής βιωσιμότητας, η Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση ξεκίνησε εργασίες για τη σταδιακή μετατροπή του σκηνοικού φωτισμού σε τεχνολογία LED. Ένα από τα στοιχεία της πράσινης στρατηγικής είναι η λειτουργία του Recycle-Lab. Μία από τις προτεραιότητές του είναι η συστηματική ανακύκλωση λαμπτήρων και μπαταριών. Το θέατρο ανακυκλώνει περίπου 40 κιλά μπαταρίες τον μήνα.

[Περισσότερα](#)

A Play for the Living in a Time of Extinction (πρότζεκτ STAGES)

Η θεατρική παράσταση σε σκηνοθεσία της Katie Mitchell σχεδιάστηκε στο πλαίσιο του πρότζεκτ STAGES και προετοιμάστηκε για να ανέβει σε διάφορες θεατρικές σκηνές ακολουθώντας μια βιώσιμη προσέγγιση και προσαρμόζοντας το σενάριο στους τοπικούς πόρους. Έως από τους κανόνες της παράστασης είναι ο περιορισμός της κατανάλωσης ενέργειας και η παραγωγή απευθείας επί σκηνής, με τρόπο που να φανερώνει στο κοινό το «κόστος» της.

[Περισσότερα](#)

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Κανόνες
για με-
τεωρο-
περιό-

Κανόνες βιωσιμότητας
για μεταφορές, ταξίδια,
περιοδείες και προμήθειες.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Υιοθέτησε εσωτερικό κανονισμό, π.χ. προτίμηση σε ταξίδια με τρένο, μη δυνατότητα πτήσεων εσωτερικού, αυστηρά προσδιορισμένα όρια στον αριθμό διεθνών πτήσεων ετησίως, αποφυγή πτήσεων με μετεπιβίβαση.

Επίλεξε κατάλυμα για φιλοξενούμενους κοντά στον οργανισμό, και αν χρειαστεί μετακίνηση, πρόσφερε εισιτήρια για μέσα μαζικής μεταφοράς.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Πρέπει να μεταφερθεί
εξοπλισμός, να γίνει
ανεφοδιασμός τροφίμων
ή άλλων υλικών. Γι' αυτό
πρέπει να επιλέγεις
πάντα τα κατάλληλα μέσα
μετακίνησης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

Κατά τον προγραμματισμό περιοδείας, ειδικά σε μακρινές περιοχές, συντόνισε και συνδύασε διάφορους σταθμούς στη διαδρομή, δημιουργήσε τοπικές συνεργασίες, παρότρυνε τους διοργανωτές να προτείνουν το έργο σου και σε άλλες πόλεις. Ο συνδυασμός περισσότερων σταθμών σε μία διαδρομή είναι πολλαπλό όφελος για το περιβάλλον, την εφοδιαστική και τους οικονομικούς πόρους.

Υπάρχουν πολλά διαδικτυακά εργαλεία που μπορούν να σε στηρίξουν στην αναζήτηση οικολογικών λύσεων μετακίνησης. Μια λίστα με χρήσιμους συνδέσμους θα βρεις στην εργαλειοθήκη του [Theatre Green Book](#).

Το ανθρακικό αποτύπωμα που προέκυψε από τα ταξίδια μπορεί να αντισταθμιστεί. Ωστόσο, το *Carbon offset* δε θα πρέπει να εφαρμόζεται αντί για ενέργειες με σκοπό τον περιορισμό εκπομπών, αλλά συμπληρωματικά προς αυτές.

ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Festival d'Avignon (Αβινιόν, Γαλλία)

Ένα παράδειγμα για το πώς μπορούμε να ενθαρρύνουμε το κοινό να χρησιμοποιεί βιώσιμα μέσα μεταφοράς: στην ιστοσελίδα του το Φεστιβάλ εφιστά πρώτα την προσοχή στις εξυπηρετικές υποδομές για ποδηλασία γύρω από την πόλη και πληροφορεί για τη δυνατότητα πρόσβασης με τρένο, όπου περιλαμβάνονται πρόσθετα δρομολόγια για τις ανάγκες του φεστιβάλ. Στη συνέχεια, παρουσιάζει τα δρομολόγια λεωφορείων. Έπειτα, δίνει στοιχεία σχετικά με την πρόσβαση με αυτοκίνητο και προτείνει το *carpooling*. Τέλος, αναφέρεται στις αεροπορικές πτήσεις.

[Περισσότερα](#)

STAGES (Sustainable Theatre Alliance for a Green Environmental Shift)

Δεκατέσσερα συνεργαζόμενα θέατρα στο πλαίσιο του έργου Sustainable Performances: Re-Stagings επεξεργάστηκαν ένα καινοτόμο σύστημα συμπαραγωγής που δίνει τη δυνατότητα να παρουσιαστούν νέες παραστάσεις με θέμα την κλιματική κρίση στην Ευρώπη καθώς και στο μακρινό Ταϊβάν, χωρίς την ανάγκη μετακίνησης ανθρώπων ή αντικειμένων. Οι παραστάσεις STAGES θα πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου με χρήση τοπικών πόρων (ντόπιος σκηνοθέτης, ντόπιοι ηθοποιοί, τοπικά σκηνικά, ακόμη και τοπικά παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια).

[Περισσότερα](#)

LIFT Festival (Λονδίνο, Μεγάλη Βρετανία)

Το *Concept touring* είναι ένα πρόγραμμα παραγγελιών για καλλιτέχνες, το οποίο προσπαθεί να απαντήσει στην ερώτηση: πώς μπορούμε να έχουμε βιώσιμη ανάπτυξη, ενώ μοιραζόμαστε τέχνη από όλο τον κόσμο; Αναζητά εναλλακτικούς τρόπους ανταλλαγών, αναπτύσσοντας την ιδέα διεθνών συνεργασιών που απαιτούν ελάχιστες μετακινήσεις ή τις εξαλείφουν εντελώς.

[Περισσότερα](#)

ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΟΥΖΙΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Προϊόντα και λύσεις που προτείνονται σε εστιατόρια και κυλικεία θεάτρων ή σε catering.

Βασίσου σε τοπικά, φρέσκα προϊόντα, περιορίσε την εφοδιαστική αλυσίδα.

Στήριξε το μενού σου σε φυτικά προϊόντα – η vegan κουζίνα έχει το μικρότερο ανθρακικό αποτύπωμα και είναι πιο συμπεριληπτική, μπορούν να την απολαύσουν όλοι.

Αναζήτησε το πιστοποιητικό *Fair Trade* ή *Rainforest Alliance*, όταν παραγγέλνεις καφέ, τσάι, ζάχαρη.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Εξασφάλισε δωρεάν πρόσβαση σε πόσιμο νερό.

Προτίμησε σκεύη πολλαπλών χρήσεων, που μπορούν να πλένονται, ενδεχομένως σε κομποστοποιήσιμες συσκευασίες.

Παρότρυνε τους πελάτες να φέρνουν το δικό τους κύπελλο προσφέροντας γι' αυτό έκπτωση.

Μη χρησιμοποιείς σακουλάκια μπαχαρικών μίας χρήσης.

Πρόσφερε μικρότερο μενού. Μειώνει τον κίνδυνο κατασπατάλησης τροφίμων.

Δώσε το περίσσειμα φαγητών στο κοντινότερο κοινωνικό ψυγείο. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, κομποστοποίησε τα υπολείμματα.

ΚΙΝΗΤΡΟ • ΚΙΝΗΤΡΟ

Για να μάθεις πώς επιδρά το πιάτο σου στο κλίμα, συμβούλευσου δωρεάν διαδικτυακά εργαλεία, όπως τον υπολογιστή που προσφέρει το BBC: Υπολογιστής τροφίμων και κλιματική αλλαγή: [Ποιο είναι το ανθρακικό αποτύπωμα της διατροφής σου;](#)

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Σύμφωνα με την Greenpeace, ως το 2050 είναι απαραίτητη η μείωση της κατανάλωσης κρέατος και γαλακτοκομικών στο μισό. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που συνδέονται με την εντατική κτηνοτροφία σε παγκόσμιο επίπεδο είναι ίσες με αυτές που προκαλούνται από τις μεταφορές.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΟΥΖΙΝΑ

– ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

The Almeida Theatre (Λονδίνο, Μεγάλη Βρετανία)

Στην καφετέρια και το μπαρ του θεάτρου, τα 2/3 του μενού βασίζονται σε φυτικά προϊόντα και τον Ιανουάριο, κατά τη διάρκεια του Veganuary, το 90% των προσφερόμενων πιάτων είναι vegan. Προωθούνται τοπικά, εποχιακά, φρέσκα προϊόντα, ισχύει ειδική πολιτική κατά της σπατάλης τροφίμων. Τα άτομα που φέρνουν το κύπελλό τους, έχουν 20% έκπτωση.

[Περισσότερα](#)

Viernulvier (Γάνδη, Βέλγιο)

Το Viernulvier Café σερβίρει φαγητά και ποτά LEF: τοπικά, οικολογικά και/ή δίκαιου εμπορίου (*fair trade*). Το καφέ φροντίζει να συνεργάζεται με τοπικούς προμηθευτές, ώστε η εφοδιαστική αλυσίδα να είναι όσο το δυνατόν μικρότερη. Χάρη στους κανόνες *fair trade*, κάθε άτομο στην εφοδιαστική αλυσίδα λαμβάνει δίκαιη αμοιβή για την εργασία του. Το μενού βασίζεται σε τοπικά, φρέσκα, όσο το δυνατόν λιγότερο επεξεργασμένα προϊόντα. Στην ιστοσελίδα του καφέ μπορείτε να γνωρίσετε το προφίλ των αγροκτημάτων και των παραγωγών που προμηθεύουν τα προϊόντα τους στην κουζίνα.

[Περισσότερα](#)

Zürcher Theater Spektakel (Ζυρίχη, Ελβετία)

Κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ, εξασφαλίζεται η πρόσβαση επισκεπτών/ριών σε κινητούς σταθμούς νερού, ώστε να μειωθεί η χρήση φιαλών PET. Τα μπαρ και τα εστιατόρια βασίζονται σε τοπικά ελβετικά προϊόντα, περισσότερα από τα μισά πιάτα είναι χορτοφαγικά. Μαχαιροπίρουνα, κούπες, πιάτα είναι πολλαπλής χρήσης ή κατασκευασμένα από κομποστοποιήσιμα υλικά. Τα ποτήρια για την μπίρα και το μεταλλικό νερό είναι από ανακυκλωμένο PET.

[Περισσότερα](#)

ΠΡΑΣΙΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Χώρος γραφείου φιλικός για τους ανθρώπους και τον πλανήτη με ελάχιστη αρνητική επίδραση στο περιβάλλον.

Απενεργοποίησε τις ηλεκτρονικές συσκευές, όταν δεν τις χρησιμοποιείς.

Αν είναι δυνατόν, **πίνε νερό βρύσης** ή επένδυσε σε φίλτρα.

Έλεγξε τη θερμοκρασία στο γραφείο. Μην αφήνεις τους χώρους να ζεσταθούν ή να κρυώσουν υπερβολικά.

Προσπάθησε να χρησιμοποιείς φυσικό φως κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Περιορίσε την εκτύπωση στο ελάχιστο, τύπωνε και τις δύο πλευρές.

Αναζήτα πληροφορίες στο τάμπλετ ή στο τηλέφωνο για να περιορίσεις την κατανάλωση ενέργειας.

Για γρήγορη επικοινωνία να χρησιμοποιείς εφαρμογές με κρυπτογράφηση περιεχομένου, π.χ. Signal.

Καθάρισε το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σου από άχρηστες συνδρομές σε newsletter.

Βρες πάροχο ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εκτός GAFAM (Google, Apple, Facebook, Amazon, Microsoft).

Χρησιμοποίησε υπολογιστικά "νέφη" αντί για πολλούς φυσικούς διακομιστές (servers).

Επίλεξε περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνους παρόχους διαδικτυακών και ψηφιακών υπηρεσιών.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΗΣ

→ Διοργάνωσε σεμινάριο για την ομάδα σχετικά με την ψηφιακή οικολογία. Θα βάλει σε σειρά τις γνώσεις για το περιβαλλοντικό αποτύπωμα που προκύπτει από την παραγωγή και από τη χρήση τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας.

→ Οι κάδοι ανακύκλωσης και απορριμμάτων σε ξεχωριστούς χώρους μπορεί να μην εξυπηρετούν. Χρησιμοποίησε πολλά συγκεκριμένα σημεία για όλα τα είδη, αλλά ομαδοποιημένα έτσι ώστε οι εργαζόμενοι/ες να γνωρίζουν πού βρίσκονται αυτά τα σημεία και να επιλέγουν τους κατάλληλους κάδους.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Το σβήσιμο της κάμερας κατά τη διάρκεια τηλεδιασκέψεων μειώνει το ανθρακικό αποτύπωμα της συνεδρίας μέχρι και 96%. Να θυμάσαι, όμως, ότι σε συγκεκριμένες περιστάσεις ή από σεβασμό στα άλλα άτομα, αξίζει να την αφήνεις ανοιχτή.

ΚΙΝΗΤΡΟ

Μετά την εμπειρία της πανδημίας, είναι συνηθισμένη η εξ αποστάσεως εργασία. Ωστόσο, ενίοτε αξίζει να πηγαίνεις στο γραφείο για να διατηρείς καλές συναδελφικές σχέσεις, κάτι που προσφέρει κίνητρο και ικανοποίηση από την εργασία.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

– ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

VIERNULVIER (Γάνδη, Βέλγιο)

Το κέντρο τέχνης έχει ένα καλοδουλεμένο σχέδιο δράσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη που είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του. Στον τομέα της ψηφιακής οικολογίας προτείνεται μεταξύ άλλων η αλλαγή φυσικών διακομιστών σε νέους με πολύ μικρή επιφάνεια και με οικολογικό πιστοποιητικό (ISO 14001), η επιλογή ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τοπικές αγορές, η χρήση εναλλακτικών περιηγητών ιστού, π.χ. Ecosia, DuckDuckGo και η ανάπτυξη ενδοδικτύου αντί για την υπερβολική χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

[Περισσότερα](#)

Nowy Teatr (Βαρσοβία, Πολωνία)

Τα mail που στέλνονται από τον οργανισμό έχουν ενσωματωμένο υποσέλιδο με οικολογικό μήνυμα. Αποσκοπεί στη διάδοση οικολογικών αρχών όχι μόνο ανάμεσα στους/στις παραλήπτες/ριες του θεάτρου αλλά και σε όλους τους φορείς που συνεργάζονται με τον οργανισμό.

Ξέρεις πόσο ζυγίζει ένα e-mail; Κάθε μήνυμα είναι περίπου 4 γρ. (τα μηνύματα με εικόνες φτάνουν τα 50 γρ.) ανθρακικού αποτυπώματος. Στην Πολωνία στέλνουμε καθημερινά μερικές δεκάδες εκατομμύρια mail. Πολλά περιέχουν άχρηστο περιεχόμενο που δε βοηθά τη δουλειά μας.

Γι' αυτό στο Nowy Teatr εγκαταλείψαμε την επισύναψη εικόνων και προσπαθούμε να επικοινωνούμε σύμφωνα με τους παρακάτω κανόνες:

- Πριν στείλεις το μήνυμα, έλεγξε αν περιέχει τις απαραίτητες πληροφορίες και συνημμένα.
- Οι σύντομες και περιεκτικές απαντήσεις δεν είναι αγένεια.
- Μην ξεχνάς τον τίτλο του mail και την ξεκάθαρη παρουσίαση του ζητήματος στην αρχή.
- Προσπάθησε να κάνεις συγκεκριμένες ερωτήσεις σε συγκεκριμένα πρόσωπα. Μη στέλνεις αντίγραφα του mail σε άτομα που δεν τα αφορά το θέμα του μηνύματος.
- Δε χρειάζεται να απαντάς σε mail που δεν απευθύνουν ερώτηση συγκεκριμένα σε σένα.
- Αν νιώθεις πως το ζήτημα απαιτεί συζήτηση, προσπάθησε να επικοινωνήσεις μέσω τηλεφώνου ή εφαρμογής επικοινωνίας. Μπορεί να διαρκέσει λιγότερο!

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Δημιουργία συνθηκών στον χώρο εργασίας, ευνοϊκών για την υγεία, την καλή διάθεση και τη δημιουργία κινήτρων.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Στήριξε τον ανοιχτό διάλογο στο θέατρο.

Δημιούργησε μια κουλτούρα εργασίας βασισμένη στην εμπιστοσύνη και τη συνεργασία.

Μερίμνησε για τις δυνατότητες εξέλιξης.

Λάβε υπόψη δίκαιες μορφές πρόσληψης, διαφάνεια στο σύστημα αμοιβών.

Ενσωμάτωσε πολιτικές κατά του mobbing, των διακρίσεων, της βίας.

Ενσωμάτωσε μηχανισμούς που στηρίζουν το *work-life balance*.

Φρόντισε ώστε τα χρονοδιαγράμματα των έργων να αφήνουν χώρο για ανανέωση.

Οργάνωσε δράσεις, λαμβάνοντας υπόψη τους υπάρχοντες πόρους.

Μην επιτρέπεις την εκμετάλλευση του εαυτού σου και των άλλων εργαζομένων.

Γιόρταζε τις επιτυχίες.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Η επαγγελματική εξουθένωση είναι μια κατάσταση κρίσης στην επαγγελματική δραστηριότητα. Το εργασιακό πάθος (*passion tax*) στον χώρο του πολιτισμού μπορεί να οδηγήσει στην καταστρατήγηση της ευημερίας και την εξάντληση ενέργειας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→ Ενδεικτικά στοιχεία που ενισχύουν την οργανωτική κουλτούρα είναι μεταξύ άλλων: ανοιχτή επικοινωνία, διαφάνεια κανονισμών, ευρεία συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, αναγνώριση.

→ Οι πολυκρίσεις των τελευταίων ετών (πανδημία, πόλεμοι, κλιματική κρίση, οικονομική κρίση), σε παγκόσμιο επίπεδο προκάλεσαν ψυχικές διαταραχές, υπερβολικό άγχος, *burnout*. Αξίζει να χρησιμοποιούμε εργαλεία που στηρίζουν την κουλτούρα φροντίδας στον οργανισμό, όπως π.χ. [Care Inventory Check List \(OF/BY/FOR ALL\)](#)

ΚΙΝΗΤΡΟ • ΚΙΝΗΤΡΟ

Όπως η Tricia Hersey παροτρύνουμε στη συνειδητή ξεκούραση. Η δημιουργός του Υπουργείου Ύπνου (Nap Ministry) αντιτίθεται στην κουλτούρα εξουθένωσης και εντατικής εργασίας με τη διοργάνωση ομάδων υπνάκου. Βλέπει την ξεκούραση ως χώρο αντίστασης κατά του συστήματος εκμετάλλευσης και χώρο συλλογικής, κοινωνικής μεταρρύθμισης.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Lista uchybień (Βαρσοβία, Πολωνία)

Θεατρική παράσταση για τον πολιτισμό ως περιβάλλον εργασίας, που προετοιμάστηκε το 2023 από ομάδα κοινωνικών καλλιτεχνών που συνδέονται με το Σωματείο Παιδαγωγών Θεάτρου. Η παράσταση βασίστηκε σε συνεντεύξεις με άτομα που εργάζονται σε διάφορους φορείς πολιτισμού στην Πολωνία. Ερέθισμα για το έργο ήταν η περίπτωση μιας εργαζόμενης, η οποία επιστρέφοντας από άδεια, έλαβε ένα έγγραφο με σειρά κατηγοριών, μία «Λίστα παραπτώματων». Αντί για συζήτηση, της παρουσιάστηκε ένα επανορθωτικό σχέδιο υπό την απειλή διάφορων συνεπειών.

[Περισσότερα](#)

Alkantara Festival (Λισαβόνα, Πορτογαλία)

Τα επαγγέλματα στον τομέα της τέχνης και του πολιτισμού έχουν προκλήσεις που αφορούν τον συνδυασμό επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής. Λόγω συστημικών περιορισμών, ιδιαίτερα δύσκολο είναι να συνδυαστεί η καλλιτεχνική εργασία με την παροχή φροντίδας, συμπεριλαμβανομένης της γονεϊκότητας και της μητρότητας.

[Περισσότερα](#)

Viernulvier (Γάνδη, Βέλγιο)

Το Viernulvier υιοθετεί οριζόντια οργανωτική δομή. Τη διαδικασία διεξάγει ομάδα που συναντιέται μία φορά την εβδομάδα. Αποτελείται από 12 μόνιμα μέλη, ενώ όλα τα υπόλοιπα άτομα συμμετέχουν στη διαδικασία και μπορούν να υποβάλλουν θέματα προς συζήτηση. Το μοντέλο βασίζεται στην εναλλαγή, δίνοντας τη δυνατότητα σε όλα τα άτομα να προεδρεύσουν.

[Περισσότερα](#)

Zürcher Theater Spektakel (Ζυρίχη, Ελβετία)

Οι κώδικες αξιών και κανόνων εργασίας διαδίδονται όλο και περισσότερο. Το Zürcher Theater Spektakel εισήγαγε τον Κώδικα Συνεργασίας, ο οποίος ορίζει βασικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές που αποσκοπούν στην ενίσχυση ενός συμπεριληπτικού περιβάλλοντος για όλους τους/τις συμμετέχοντες/ουσες, τους/τις εργαζόμενους/ες και τους/τις συνεργάτες/ριες του φεστιβάλ. Επισημαίνει πως στο φεστιβάλ δεν έχουν θέση το μίσος, ο ρατσισμός, ο αντισεμιτισμός, το μίσος κατά των μουσουλμάνων, το μίσος κατά των queer ατόμων, ο σεξισμός, ο αρτιμελισμός ούτε κανένα άλλο είδος διάκρισης.

[Περισσότερα](#)

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Τρόπος αφήγησης για την οικολογική αλλαγή στο θέατρο.

Το μέσο είναι μήνυμα – Οι επιλογές των υλικών ή των καναλιών προώθησης θα πρέπει να συνάδουν με το συνολικό περιβαλλοντικό μήνυμα.

Ελαχιστοποίησε τον αριθμό εντύπων υπέρ της μαζικής πληροφόρησης για τα έργα.

Επίλεξε οικολογική εκτύπωση (οικολογικό χαρτί, χρώματα, κόλλες).

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Σχεδιάζε οικολογικά – προσαρμόζε το μέγεθος ώστε να αξιοποιείς στο μέγιστο την επιφάνεια του εντύπου.

Κατάργησε τα διαφημιστικά gadgets.

Λάβε υπόψη το δυναμικό του τοπικού δικτύου επαφών κατά την επικοινωνία των πρότζεκτ.

Επικοινωνήσε τις οικολογικές δράσεις και τις πράσινες πρωτοβουλίες που έχεις ξεκινήσει.

Φρόντισε τη γλώσσα επικοινωνίας – κατανοητή και επομένως συμπεριληπτική.

Τόνισε την αξία των μικρών βημάτων και τις ενέργειες των επιμέρους ατόμων ως σημαντικές και αποτελεσματικές.

Σχεδίασε την ιστοσελίδα σύμφωνα με το πρότυπο WCAG για την παραγωγή μικρού ανθρακικού αποτυπώματος (π.χ. περιορίζοντας φωτογραφίες, βίντεο και animation).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→ Δημιούργησε μία σελίδα για την οικολογία στον ιστότοπο του οργανισμού. Ενημέρωσε για πράσινες πρωτοβουλίες, πρότζεκτ ή οικολογικούς κανόνες του οργανισμού. Θα είναι θετικό μήνυμα για το κοινό.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Η οικολογοποίηση του οργανισμού είναι μια διαδικασία. Αξίζει να πληροφορείς για τα διάφορα στάδια προς την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων. Αυτό το μήνυμα είναι πιο ενθαρρυντικό από το να δείχνεις την τελειότητα, γιατί είναι πιο αυθεντικό.

→ Επίλεξε αφηγηματική στρατηγική που να ταιριάζει στον χαρακτήρα του οργανισμού, την οποία θα χρησιμοποιείς για να μιλήσεις για την οικολογική αλλαγή. Δε χρειάζεται να μιλάμε για την καταστροφή με καταστροφολογική γλώσσα. Ενίοτε αξίζει να βάλουμε λίγο χιούμορ κι ευχάριστη διάθεση για να προωθήσουμε τις οικολογικές αρχές.

ΚΙΝΗΤΡΟ • ΚΙΝΗΤΡΟ •

Προγράμματα και πρακτικές για την ανεκτικότητα,
• την προώθηση της πολυμορφίας και της κοινωνικής συμπερίληψης είναι μέρος της οικολογικής σκέψης. Φρόντισε ώστε οι δράσεις του οργανισμού να είναι φιλικές για τον πλανήτη και για άτομα με διαφορετικές ανάγκες.

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

We Hear You – A Climate Archive Dramaten
(Στοκχόλμη, Σουηδία)

Εμπνευσμένο από την επείγουσα ερώτηση της Γκρέτα Τούνμπεργκ «Με ακούς;», το πρότζεκτ επιδιώκει να διαδώσει και να καταγράψει για τις μελλοντικές γενιές τον τρόπο με τον οποίο οι σημερινοί νέοι βιώνουν τις αλλαγές στις θεμελιώδεις δυνάμεις της Γης. Το *We Hear You – A Climate Archive* είναι μία διετής σειρά διεθνών παραστάσεων καθώς και η λειτουργία μιας ψηφιακής πλατφόρμας για την κλιματική αφήγηση. Το πρότζεκτ περιελάμβανε, επίσης, τη συμμετοχή φοιτητών από το Πανεπιστήμιο του Georgetown.

[Περισσότερα](#)

National Theatre Wales,
(Κάρντιφ, Μεγάλη Βρετανία)

Το Εθνικό Θέατρο της Ουαλίας χωρίς μόνιμη έδρα είναι ένα θέατρο δραστήριο και ανοιχτό στην ποικιλομορφία, όπως μαρτυρούν οι παραστάσεις, τα πρότζεκτ και τα δρώμενα καθώς και η γλώσσα, με την οποία επικοινωνούν με τους/τις αποδέκτες/ριες – άμεση γλώσσα που καταργεί τα όρια μεταξύ οργανισμού και θεατών, όπως π.χ. „It’s a huge undertaking. We’re not perfect. But we’re trying.” ή „It doesn’t matter who you are or where you’re from, how long you’ve been here or how you speak. We’re yours. Wales is queer, it’s trans, it’s Deaf, it’s disabled, it’s neurodivergent, it’s working class, it’s Global Majority. Wales is all of us.”

[Περισσότερα](#)

Neumarkt Theater
(Ζυρίχη, Ελβετία)

Από τη σεζόν 2020/2021 το Neumarkt – όπως και τα: Gessnerallee, Theater Winkelwiese, Tanzhaus Zürich και Fabriktheater Rote Fabrik – εισήγαγε σύστημα αυτόνομου καθορισμού της τιμής των εισιτηρίων από το κοινό. Δεν έχεις λεφτά αυτόν τον μήνα; Δεν ξέρεις αν αξίζει τον κόπο; Το Neumarkt θεωρεί αυτό το μοντέλο τιμών απλούστερο, πιο δίκαιο και διαφανές, γιατί αυτό που είναι φθινό για ένα άτομο είναι ακριβό για κάποιο άλλο. Καμία από τις τρεις τιμές δεν συσχετίζεται με την τοποθεσία, την αξία ή το κόστος παραγωγής – η προαιρετική διάρθρωση τιμών είναι μια πρόσκληση προς το κοινό να αποφασίσει ποια τιμή ταιριάζει στις ατομικές του δυνατότητες.

[Περισσότερα](#)

Fast Familiar
[πρώην fanSHEN],
(Μεγάλη Βρετανία)

Ο οργανισμός προσκάλεσε το κοινό του να προωθήσει μία από τις θεατρικές παραγωγές του, το *Cheese*. Οι θεατές ανέλαβαν να ασκηθούν σε γυμναστήρια, σε ειδικά μηχανήματα που μετέτρεπαν την εργασία των μυών σε ηλεκτρική ενέργεια, η οποία μεταφερόταν σε υπερπυκνωτές στον χώρο της παράστασης για να τροφοδοτήσει με ηλεκτρική ενέργεια το έργο. Τα άτομα που γυμνάζονταν, είχαν εκπώσεις στα εισιτήρια ανάλογα με την ενεργειακή συμβολή τους.

[Περισσότερα](#)

ΚΤΙΡΙΟ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Λύσεις υποδομών που μειώνουν την κατανάλωση ενέργειας, νερού, και ελαχιστοποιούν την αρνητική επίδραση.

Άλλαξε τον φωτισμό σε LED και **εγκατάστησε** ανιχνευτές κίνησης σε κλιμακοστάσια, διαδρόμους και τουαλέτες.

Υπόγραψε συμβόλαιο με πάροχο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Μόνωσε (στέγες, τοίχους, παράθυρα) για να περιορίσεις την απώλεια θερμότητας ή/και να προστατεύσεις το κτίριο από την υπερθέρμανση.

Χρησιμοποίησε προγραμματιζόμενους θερμοστάτες και συστήματα διαχείρισης κτιρίου.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Έλεγγε τακτικά ότι το σύστημα κλιματισμού δεν καταναλώνει υπερβολική ενέργεια.

Χρησιμοποίησε εξοπλισμό εξοικονόμησης ενέργειας (σήμανση A+++, Energy Star).

Χρησιμοποίησε πολύπριζα για να απενεργοποιείς όλες τις ηλεκτρονικές συσκευές μαζί.

Επένδυσε σε κέντρο διακομιστών εξοικονόμησης ενέργειας.

Επένδυσε σε ΑΠΕ (ανανεώσιμες πηγές ενέργειας).

Τοποθέτησε σε βρύσες και ντουζιέρες, βαλβίδες και/ή ανιχνευτές κίνησης καθώς και μετρητές νερού.

Εγκατάστησε σύστημα για τη συγκέντρωση βρόχινου και γκρίζου νερού.

Ενίσχυσε τη βιοποικιλότητα (πράσινες στέγες, πύργοι για πετροχελίδονα, χώροι πράσινου κ.λπ.).

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Η επίτευξη μηδενικών εκπομπών στο θέατρο είναι φιλόδοξος στόχος, αλλά εφικτός χάρη στις σύγχρονες τεχνολογίες, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή αποδοτικότητα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→

Συγκέντρωνε το βρόχινο νερό σε ειδικές δεξαμενές. Μπορείς να το χρησιμοποιείς για το πότισμα των φυτών, για τη δημιουργία κήπου βροχής που συγκρατεί το νερό και σταθεροποιεί τη θερμοκρασία και την υγρασία, καθώς μειώνει το φαινόμενο της "αστικής θερμικής νησίδας". Οι δεξαμενές μπορούν να συνδεθούν με σύστημα διήθησης που χρησιμοποιεί νερό για τα καζανάκια της τουαλέτας.

→

Τοποθέτηση αντλίας θερμότητας. Το σύστημα αυτό αξιοποιεί ενέργεια από το έδαφος, τον αέρα ή υδροθερμική. Η αντλία θερμότητας μειώνει τις εκπομπές CO₂ και δεν παράγει καυσαέρια.

ΚΙΝΗΤΡΟ
ΚΙΝΗΤΡΟ
ΚΙΝΗΤΡΟ

Η οικολογική προσαρμογή κτιρίων απαιτεί συχνά εξειδικευμένες γνώσεις, ωστόσο μικρά βήματα, όπως η οικονομία σε φως και νερό ή ο διαχωρισμός απορριμμάτων έχουν επίσης σημασία. Ακόμη και χωρίς μεγάλες επενδύσεις, υπάρχουν ενέργειες που είναι στην καθημερινότητά σου.

ΚΤΙΡΙΟ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Narodni Divadlo (Πράγα, Τσεχία)

Το 2006 το Narodni Divadlo μαζί με την εταιρεία ENESA ξεκίνησαν ένα φιλόδοξο έργο εξοικονόμησης ενέργειας που περιελάμβανε τη μείωση κατανάλωσης αερίου, ηλεκτρικής ενέργειας και νερού καθώς και την αξιοποίηση ανανεώσιμης ενέργειας από τον ήλιο και από τον ποταμό Μολδάβα. Ο εκσυγχρονισμός μείωσε το κόστος ενέργειας πάνω από 50%. Οι λεπτομέρειες του έργου περιγράφονται σε ειδική ιστοσελίδα.

[Περισσότερα](#)

The Royal Shakespeare Company (Λονδίνο, Μεγάλη Βρετανία)

Από το 2021, το θέατρο χρησιμοποιεί ηλεκτρική ενέργεια προερχόμενη 100% από ανανεώσιμες πηγές (ηλιακή, αιολική, βιομάζα). Στις κεντρικές τοποθεσίες το φυσικό αέριο αντισταθμίζεται από τον πάροχο ενέργειας. Ηλιακοί συλλέκτες τοποθετημένοι σε ορισμένα κτίρια στέλνουν την πλεονάζουσα ενέργεια στο Κρατικό Δίκτυο Ενέργειας, αποτρέποντας τη σπατάλη της.

[Περισσότερα](#)

The Juliusz Słowacki Theatre (Κρακοβία, Πολωνία)

Τα δημόσια κτίρια με προδιαγραφές χαμηλών εκπομπών είναι όλο και πιο συνηθισμένα. Ωστόσο, ο εκσυγχρονισμός ιστορικών κτιρίων με αυτό το πρότυπο, χωρίς να αλλοιωθεί ο χαρακτήρας τους, είναι δύσκολος και η επεξεργασία μιας τέτοιας ιδέας απαιτεί μόνιμη συνεργασία με συντηρητή έργων. Η ιδέα ενός ιστορικού κτιρίου με μηδενική κατανάλωση ενέργειας που έχει επεξεργαστεί το Κέντρο Ενεργειακής Αποδοτικότητας Κατασκευών της Μαλοπόλσκα, μπορεί να γίνει πρότυπο για άλλα ιστορικά κτίρια.

[Περισσότερα](#)

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΧΩΡΟΣ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

Καλλιέργεια σχέσεων καλής γειτονίας και μέριμνα για την ευημερία φυτών και ζώων.

Γνώρισε τους γείτονές σου: τοπική κοινωνία, θεσμούς, οργανισμούς. Δημιούργησε τοπικές συνεργασίες και συμμαχίες.

Πρόσεξε και φρόντισε για την ασφάλεια φυτών και ζώων που συνυπάρχουν στο κοντινό περιβάλλον.

Αφουγκράσου τη φωνή και τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών (και των μη ανθρώπινων).

Κάνε τον περιβάλλοντα χώρο ένα μέρος φιλικό, κατάλληλο και για ανάπαυση και αναψυχή.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Περιορίσε τους χώρους στάθμευσης για να αυξήσεις τους χώρους αναψυχής.

Απόφυγε την (υπερβολική) κοπή χόρτων, το μάζεμα φύλλων και κλαδιών, την κοπή δέντρων.

Φρόντισε τις υπάρχουσες συστάδες δέντρων, **φύτεψε** και φρόντισε νέα δέντρα.

Μεγέθυνε τη διαπερατότητα του εδάφους.

Ξεκίνησε τη δημιουργία κοινοτικών κήπων και υδάτινων κήπων.

Εγκατέστησε κομποστοποιητές και δημιούργησε ελεύθερα σημεία κόμποστ.

Αξιοποίησε τις υπηρεσίες **τοπικών επιχειρήσεων**.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→
Αν διαθέτεις χώρο πράσινου, και στην ομάδα υπάρχουν άτομα που ασχολούνται με την κηπουρική, αξίζει να τους δώσεις τη δυνατότητα να ασκούν το χόμπι τους και στον χώρο εργασίας δημιουργώντας έναν κοινοτικό κήπο. Η ομαδική καλλιέργεια του κήπου συμβάλλει στις καλές σχέσεις μεταξύ εργαζομένων. Είναι, ωστόσο, σημαντικό η ευθύνη για τον κήπο να είναι συλλογική και να μην επιβαρύνει υπερβολικά ένα άτομο.

→
Αξίζει να οργανώσεις για την ομάδα μια συνάντηση, ένα εργαστήριο ή περίπατο με θέμα τη φύση. Είναι ένας υπέροχος τρόπος για να γνωριστεί καλύτερα η ομάδα αλλά και να ενισχυθεί η οικολογική συνείδηση των εργαζομένων.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Συμμαχίες, συνεργασίες και τοπικά δίκτυα συχνά είναι υπερβολικά φιλόδοξα. Ωστόσο η ίδια η διαδικασία γνωριμίας και η ετοιμότητα για ανταλλαγή γνώσεων και πόρων χτίζει σχέσεις καλής γειτονίας.

ΚΙΝΗΤΡΟ

Η μέριμνα για το φυσικό περιβάλλον περιμετρικά του οργανισμού είναι μια πράξη φροντίδας όχι μόνο για την πανίδα και τη χλωρίδα αλλά και μέριμνα για την καλή διάθεση των ατόμων που εργάζονται και επισκέπτονται τον οργανισμό καθώς και ενίσχυση της οικολογικής ευαισθητοποίησης.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΧΩΡΟΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Nowy Teatr **(Βαρσοβία, Πολωνία)**

Το 2020 το Nowy Teatr διοργάνωσε διαδικτυακή ψηφοφορία για τους κατοίκους της γειτονιάς σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης του χώρου γύρω από το κτίριο του θεάτρου. Τις περισσότερες ψήφους κέρδισε η δημιουργία λιβαδιού με λουλούδια, ξεπερνώντας έτσι την πρόταση για κοινοτικό λαχανόκηπο και ανακαίνιση της παιδικής χαράς. Η Νέα Πλατεία έγινε σημείο αναφοράς για ένα ανοιχτό πρόγραμμα αφιερωμένο στη βιοποικιλότητα στην πόλη, που αποτελούνταν από συναντήσεις με φυσιοδίφες, περιπάτους, εργαστήρια και ηχητικές αναπλάσεις.

[Περισσότερα](#)

Εθνικό Θέατρο **(Πράγα, Τσεχία)**

Το 2015 το Εθνικό Θέατρο στην Πράγα μπήκε στην ομάδα θεσμών που ασχολούνται με την αστική μελισσοκομία. Τις μέλισσες φροντίζει μία μελισσοκόμος που έχει προσλάβει το θέατρο και η οποία, σε ειδικές συναντήσεις, μιλάει για τη ζωή των μελισσών, παρουσιάζει τη μελισσοκομική τέχνη και διοργανώνει γευσιγνωσία των μελιών που παράγουν οι «εθνικές μέλισσες».

[Περισσότερα](#)

Biennial of Contemporary Arts (BoCA) (Λισαβόνα, Πορτογαλία)

Το BoCA είναι ένας οργανισμός που πραγματοποιεί διατομεακά καλλιτεχνικά πρότζεκτ, εμπλέκοντας ενεργά το κοινό και την τοπική κοινωνία. Τα τελευταία 10 χρόνια πραγματοποιεί το έργο The Defense of Nature, για το οποίο άμεση έμπνευση είναι το έργο του Γιόζεφ Μπόις «7000 βελανιδιές» που φιλοτεχνήθηκε το 1982 στο Κάσσελ. Το μοντέλο αυτού του έργου προβλέπει τη συνεργασία τοπικών κοινοτήτων καθώς και του καλλιτεχνικού και ακαδημαϊκού χώρου για τη δημιουργία νέων καλλιτεχνικών και εννοιολογικών δημιουργιών (πρότζεκτ, εκθέσεις, συζητήσεις, δρώμενα) καθώς και για νέες δενδροφυτεύσεις.

[Περισσότερα](#)

ΜΕΤΡΗΣΗ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

απλοί υπολογισμοί που αφορούν την κατανάλωση ενέργειας και πόρων του οργανισμού με σκοπό τη μείωση των εκπομπών του.

Εντόπισε όλες τις πηγές εκπομπής CO₂ στον οργανισμό.

Ανάλυσε τους μετρητές και τους λογαριασμούς για την κατανάλωση νερού, ρεύματος καθώς και τις υπάρχουσες εφοδιαστικές αλυσίδες.

Θέσε όρια στην κατανάλωση πόρων, δηλ. ενέργεια, νερό (π.χ. σε διάστημα 1-2 ετών).

Θέσε όρια στη χρήση υλικών: στο γραφείο, για την παραγωγή έργων και εκδηλώσεων.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ;

Μάθε για τις εφαρμογές υπολογισμού του ανθρακικού αποτυπώματος που διατίθενται δωρεάν στο διαδίκτυο, [π.χ.](#)

Ανάλυσε τα αποτελέσματα για να καταλάβεις ποιοι τομείς λειτουργίας του οργανισμού έχουν τη μεγαλύτερη επίδραση στις εκπομπές και πού μπορούν να γίνουν αλλαγές.

Επεξεργάσου σχέδιο δράσης για τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος.

Επεξεργάσου μηχανισμούς παρακολούθησης και επικαιροποίησης δεδομένων για να παρακολουθείς την πρόοδο στη μείωση των εκπομπών.

Βάλε στη διαδικασία όσο το δυνατόν περισσότερους/ες εργαζόμενους/ες.

Συνεργάσου με οργανισμούς και με εμπειρογνώμονες που ειδικεύονται στον υπολογισμό του ανθρακικού αποτυπώματος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΗΣ

→

Πριν αρχίσεις να χρησιμοποιείς εργαλεία υπολογισμού ανθρακικού αποτυπώματος, ενίσχυσε τις γνώσεις της ομάδας σχετικά με την επίδραση του θεσμού στο περιβάλλον. Μερικές φορές αρκεί μία συνάντηση και συζήτηση, άλλοτε μπορεί να χρειαστεί εργαστήριο με εμπειρογνώμονες.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Δεν μπορούν να μετρηθούν όλες οι δραστηριότητες με τον υπολογιστή ανθρακικού αποτυπώματος, κάτι που δε σημαίνει πως δεν απαιτούν χρόνο, πόρους και την ενέργεια των ατόμων που τις εκτελούν. Ας μην ξεχνάμε τη συναισθηματική και ψυχολογική διάσταση της εργασίας καθώς και της αναπαραγωγικής εργασίας.

Τα μαθηματικά δεδομένα οπτικοποιούν το φυσικό αποτύπωμα της ανθρώπινης εργασίας, υποστηρίζουν τη φαντασία και προσφέρουν μια βάση πραγματικών στοιχείων στην οικολογική εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης του ανθρακικού αποτυπώματος μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη στρατηγικών.

ΜΕΤΡΗΣΗ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ – EXAMPLES

Σωματείο Arviva (Παρίσι, Γαλλία)

Το σωματείο Arviva έχει ετοιμάσει τον δωρεάν υπολογιστή ανθρακικού αποτυπώματος Seeds – [προσβάσιμο εδώ](#). Ο υπολογιστής είναι προσαρμοσμένος στις ιδιαιτερότητες των παραστατικών τεχνών και στην πλήρη εκδοχή του (διατίθεται και απλοποιημένη εκδοχή) λαμβάνει υπόψη δείκτες όπως: κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, κόστος τεχνικής εξυπηρέτησης, επίδραση στο φυσικό περιβάλλον, κινητικότητα θιάσου και κοινού, υπολογίζοντας μεταξύ άλλων την απόσταση και το είδος της μεταφοράς, τα φορτία, το catering για τον θίασο και το κοινό, το κόστος σκηνικών και κοστούμιών, το ανθρακικό αποτύπωμα και το ψηφιακό αποτύπωμα (δηλ. την ποιότητα και τον αριθμό αποδεκτών σε μετάδοση βίντεο).

Julie's Bicycle (Λονδίνο, Μεγάλη Βρετανία)

Το CC Tools είναι ένα δωρεάν εργαλείο υπολογισμού εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που σχεδιάστηκε για να βοηθήσει οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα του πολιτισμού κατά την καταγραφή, μέτρηση και κατανόηση της επίδρασης του κτιρίου, γραφείου, έργου, δρώμενου ή φεστιβάλ στο περιβάλλον. Το εργαλείο δίνει τη δυνατότητα παρακολούθησης δεδομένων που αφορούν την κατανάλωση ενέργειας, νερού, υλικών, την περιβαλλοντική επιβάρυνση ταξιδιών και μεταφοράς καθώς και των παραγόμενων απορριμμάτων. Πρόσφατα προστέθηκαν νέες λειτουργίες: εργαλείο πρόγνωσης, υπολογιστής απόδοσης της επένδυσης, λειτουργία προϋπολογισμού διοξειδίου του άνθρακα, δυνατότητα δημιουργίας ατομικού αποτυπώματος άνθρακα.

[Περισσότερα](#)

Creative Carbon Scotland (Εδιμβούργο, Μεγάλη Βρετανία)

Η Creative Carbon Scotland έχει επεξεργαστεί μια σειρά εργαλείων για τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τη μείωση της επίδρασης ενός οργανισμού στο περιβάλλον, μεταξύ άλλων ένα εργαλείο για τον προϋπολογισμό του διοξειδίου του άνθρακα (*carbon budgeting tool*), που χρησιμοποιεί το παρόν ανθρακικό αποτύπωμα του οργανισμού για την πρόγνωση και τον προϋπολογισμό διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές κλιματικής ουδετερότητας.

[Περισσότερα](#)

